

**Громадська організація
«Правовий світ»**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СУЧАСНІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ
ПРЕДСТАВНИКІВ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ –
ПРОГРЕС ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ
МАЙБУТНЬОГО»**

14–15 січня 2022 р.

Дніпро, 2022

УДК 34:001.8(477)(063)
С91

С91 **Сучасні наукові дослідження представників юридичної науки – прогрес законодавства України майбутнього:** Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 14–15 січня 2022 р. – Дніпро: ГО «Правовий світ», 2022. – 116 с.

У матеріалах зібрані тези доповідей, які були подані учасниками міжнародної науково-практичної конференції **«Сучасні наукові дослідження представників юридичної науки – прогрес законодавства України майбутнього»** (м. Дніпро, 14–15 січня 2022 р.).

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

КОНЦЕПЦІЯ ЮРИДИЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОСОБИ В УКРАЇНІ:

«ДОРОЖНЯ КАРТА»

Борисова О. О...... 7

ДЕРЖАВА ТА ПРАВО В ЛІБЕРАЛЬНОМУ УЯВЛЕННІ

ІММАНУЇЛА КАНТА

Меркулов С. О...... 10

«НОВИЙ КУРС» Ф. Д. РУЗВЕЛЬТА: ПОЛІТИКА ВИВЕДЕННЯ

СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ З КРИЗИ

Меркулов С. О...... 14

НАПРЯМ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

ПРОБЛЕМА ДОЦІЛЬНОСТІ СКАСУВАННЯ ДЕПУТАТСЬКОЇ

НЕДОТОРКАНОСТІ В УКРАЇНІ

Чуєнко В. І., Добрич О. С...... 19

НАПРЯМ 3. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРАВОНАСТУПНИЦТВО

Жук П. В...... 22

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ НЕДІЙСНИХ ПРАВОЧИНІВ

Москалець Е. Р...... 24

ПАТРОНАТ НАД ДІТЬМИ В УКРАЇНІ

Пивовар М. А., Кочина О. С...... 27

ДОВІРЧА ВЛАСНІСТЬ: НОВЕЛИ РЕГУЛЮВАННЯ

Стрельцова О. О...... 30

ПРЕЦЕДЕНТНЕ ПРАВО СУДУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

ЩОДО ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ПОНЯТТЯ «ПОЗАДОГОВІРНІ

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ»

Шмиговський О. І., Іванова О. М...... 33

СУДОВЕ ТЛУМАЧЕННЯ ТА СУДОВА ПРАВОТВОРЧІСТЬ:
ПОНЯТТЯ ТА ВЗАЄМОДІЯ
Ясинок М. М. 37

**НАПРЯМ 4. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО,
ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО**

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАКРИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ
У СПРАВІ ПРО НЕПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ
Поляков Р. Б. 41

**НАПРЯМ 5. ТРУДОВЕ ПРАВО;
ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

ПРАВОВЕ ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОАТЛАНТИЧНОГО КУРСУ
В АВІАЦІЙНІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ
Бершадська Ю. В. 46

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД СТАНОВЛЕННЯ
ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ
Шлапко Т. В., Соколенко О. П., Ковалевський М. М., Гриб А. А.... 50

**НАПРЯМ 6. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС;
ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО**

ПРОПОЗИЦІЇ З УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА
ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У ВИБОРЧОМУ ПРОЦЕСІ
Георгієвський Ю. В. 55

СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ДОКАЗУВАННЯ
В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ
Джафарова М. В. 59

МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ АКТИ ЗАКОНОДАВСТВА,
СПРЯМОВАНІ НА ПРОТИДІЮ КОРУПЦІЇ
В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ
Мартинюк Д. С. 63

ФІНАНСОВІ РОЗСЛІДУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ
Мотузна А. В. 66

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВІРТУАЛЬНИМИ АКТИВАМИ: ПОТОЧНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ <i>Олійничук О. І., Хом'юк С. В., Гладько В. М.</i>	68
ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ НАУКОВИХ ПАРКІВ В УКРАЇНІ <i>Сиротенко В. М.</i>	71
ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВІ АДМІНІСТРАЦІЇ В УКРАЇНІ: ПРАВОВИЙ СТАТУС (НЕ)ВИЗНАЧЕНО <i>Федчиняк А. О.</i>	74
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ <i>Чернишова Я. О., Колеснікова М. В.</i>	77
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД МЕТОДІВ БОРОТЬБИ ІЗ ЗАЛЕЖНІСТЮ ВІД ПСИХОАКТИВНИХ РЕЧОВИН <i>Шлапко Т. В., Глуценко Н. В., Рєпін Д. А.</i>	80
НАПРЯМ 7. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО	
ПРОБЛЕМАТИКА ВАКЦИНУВАННЯ ТА ТЕСТУВАННЯ НА COVID-19 ОСІБ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ <i>Ткаченко Д. О.</i>	85
НАПРЯМ 8. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	
СПОСІБ ВЧИНЕННЯ ПРИВЛАСНЕННЯ, ЗАВОЛОДІННЯ ВІЙСЬКОВИМ МАЙНОМ ШЛЯХОМ ЗЛОВЖИВАННЯ СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ, ВЧИНЕНЕ ВІЙСЬКОВОЮ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ <i>Дем'яновський В. В.</i>	88
ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ОСОБИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ОСВІДУВАННЯ <i>Ксеніта В. В.</i>	92
ЩОДО ПИТАННЯ УЧАСТІ СУДУ ПРИСЯЖНИХ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ <i>Теленчі С. В.</i>	95
ЕЛЕКТРОННИЙ СУД: ПЕРЕВАГИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ <i>Черевко В. В.</i>	98

НАПРЯМ 9. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

ЗАХИСТ КЛІМАТИЧНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ:
ВИКЛИК МІЖНАРОДНІЙ ПОЛІТИЦІ

Ксеніта В. В. 102

ТЕРМІНО-ПОНЯТТЯ «ДЕРЖАВА-УЧАСНИЦЯ» –
ПОЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ СУБ'ЄКТУ
«МОРСЬКИХ» ПРАВОВІДНОСИН (У КОНТЕКСТІ «UNCLOS'82»)

Кузнєцов С. С. 105

ПРАВА КОРИННИХ НАРОДІВ ТА ЇХ ЗАКРІПЛЕННЯ
НА МІЖНАРОДНОМУ І НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНЯХ

Реньов Є. В. 109

КОНСУЛЬТАТИВНІ ОРГАНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Саркіян В. Г. 112

3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text> (дата звернення 02.01.2022).

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД СТАНОВЛЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

ШЛАПКО Т. В.

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного,
господарського права та фінансово-економічної безпеки*

*Навчально-науковий інститут права
Сумського державного університету
м. Суми, Україна*

СОКОЛЕНКО О. П.

студент магістратури

*Навчально-науковий інститут права
Сумського державного університету
м. Суми, Україна*

КОВАЛЕВСЬКИЙ М. М.

студент магістратури

*Навчально-науковий інститут права
Сумського державного університету
м. Суми, Україна*

ГРИБ А. А.

студент магістратури

*Навчально-науковий інститут права
Сумського державного університету
м. Суми, Україна*

Сучасна світова спільнота вибудовує відносини між людиною та державою на ідеї гуманізму, дотриманні прав людини й досягненні партнерства між різними суспільно-політичними силами. Зарубіжні науковці зосереджують увагу на проблемах запровадження інклюзивної освіти з 70-х років ХХ ст., а з 90-х років ХХ ст. з'являється інтерес до цих питань у країнах СНД і, зокрема, в Україні. Першість у цих дослідженнях

належить британським педагогам і соціологам. Так, Д. Купер та С. Корлетт збирали соціологічну інформацію про потреби осіб з інвалідністю й розробили методики упровадження гнучкого навчання, підвищення рівня успішності осіб з особливими освітніми потребами (далі – ООП). Психологічні аспекти, що включають формування життєвого досвіду, адаптації, самоусвідомлення, переживання депривації у спеціально створеному середовищі, досліджували Дж. Беллоу, М. Девіс, Т. Ньюмен та ін.

У юридичній науці чимало питань, що стосуються загальних тенденцій, моделей і принципів упровадження інклюзивного навчання у закладах освіти Європейського Союзу, локальних (окремі країни) чи зональних (Північна, Центральна, Південна Європа) методологічних, юридичних й адміністративних стратегій, залишаються малодослідженими та потребують цілісного осмислення.

У сучасній Європі нова модель прав людини виникла після ухвалення Організацією Об'єднаних Націй у 1948 р. Універсальної декларації прав людини. Реалізація нової моделі щодо осіб з ООП здійснюється в цей час шляхом ухвалення низки законів і декларацій через діяльність урядів та громадських організацій.

Досліджуючи становлення інклюзії у європейському просторі на прикладі Італійської Республіки, Французької Республіки, Федеративної республіки Німеччина та Королівства Швеції, слід констатувати, що вони є найбільш прогресивними та передовими в питанні розвитку інклюзивних форм навчання осіб з ООП та відповідно нормативно-правового закріплення цих процесів.

У процесі подальшого впровадження інклюзивної освіти в окремих країнах Європейського Союзу (Французька Республіка, Італійська Республіка, Королівство Швеція тощо) юридична або фактична відповідальність за імплементацію інклюзії була покладена на місцеві органи самоврядування та колективи освітніх закладів.

Так, у Швеції було проведено безліч реформ у сфері освіти. У 1989 р. було ухвалено новий «Закон про середню освіту», у якому інклюзивне навчання визначено основною формою здобуття освіти особами з інвалідністю. Значно збільшивши фінансування масових шкіл, де навчалися учні з ОМЗ, уряд підтримав законодавчі ініціативи. У цей період був затверджений новий освітній стандарт, який визначав обов'язковий обсяг знань для учнів, котрі закінчили 5 та 9 класи. Це дало педагогам змогу працювати зі школярами з ООП за індивідуальними навчальними планами, розробленими з урахуванням їхніх можливостей і потреб [1].

З 1995 р. у країні функціонує лише чотири типи спеціальних шкіл: для дітей з помірно розумовою відсталістю, з легкою розумовою відсталістю, з труднощами у навчанні та для дітей з комплексними порушеннями. Сучасні тенденції у шведській освіті визначають курс на повне

розформування спеціальних шкіл і створення на їх базі ресурсних центрів. Найголовнішим у Швеції було досягнення найбільшої децентралізації, щоб надати системі загалом та окремим навчальним закладам більшу самостійність, а також розширити можливості учнів. Згідно зі шведським «Шкільним законом» для дітей з ООП створюються індивідуальні скорочені програми навчання, де враховується освітній потенціал учнів [2]. Не лише муніципалітети, а й колективи вчителів та батьків отримали право приймати рішення з багатьох питань шкільного навчання. Наразі Міністерство освіти формулює лише загальні цілі програм навчання. Методи викладання, підбір матеріалу, умови роботи та оплати, організація навчального процесу – все це у компетенції самих вчителів та директорів шкіл. Таким чином, розширилася свобода вибору батьками школи з урахуванням індивідуальних особливостей своєї дитини [1].

Батьків та вчителів шкіл консультує спеціальний педагог муніципального Центру дитячої реабілітації, який діє при Раді округу (комуни). Виходячи із можливостей дитини, вони разом складають індивідуальний навчальний план, за виконання якого відповідає вчитель школи. За потреби до класу запрошують асистента педагога. Шведське Агентство спеціальної освіти (SIH) також відповідає за надання консультацій та підтримку сімей та шкіл; на практиці консультування здійснює радник, який курирує конкретну дитину. Радник SIH дає рекомендації щодо, наприклад, навчальних предметів; допомагає муніципальним владі оптимально організувати навчання осіб з ООП [3].

Система інклюзивної освіти Федеративної республіки Німеччини має свої особливості на місцевому рівні, що є наслідком федеративного адміністративно-територіального устрою. У 1972 р., за вимоги з боку інститутів громадянського суспільства, було прийнято «Рекомендації з організації спеціального навчання», якими було дозволено проведення «кооперативних» форм навчання осіб з ООП. Загалом, система інклюзивної освіти у Федеративній республіці Німеччина характеризується значним рівнем децентралізації та делегуванні вирішення питань інклюзії на місцях [4].

Деяко схожу ситуацію у сфері інклюзивної освіти можна спостерігати у Франції. Так, «Закон про освіту» 1989 року закріплює права на здобуття освіти всіх дітей та підлітків, які проживають на території країни, незалежно від соціального походження, культурного рівня та національної належності та підтверджує інтегративні тенденції у спеціальній освіті [5]. Крім того, вирішення питань інклюзії віднесено до компетенції органів місцевого самоврядування та безпосередньо закладів освіти.

Уже у 2005 році було прийнято новий закон «Про орієнтацію і програму для майбутнього школи», що став результатом довготривалого обговорення батьківських комітетів та викладацьких колективів. Відповідно до цього

закону, було впроваджено обов'язкову освіту для всіх членів суспільства, а також оцінку соціальної компетентності учня [6].

Італійську республіку можна вважати найбільш прогресивною в питанні соціалізації осіб з ООП. У 1971 р. за ініціативи інститутів громадянського суспільства було ухвалено новий «Закон про освіту», який законодавчо закріпив право батьків на вибір навчального закладу, визначив статус масових шкіл, де навчаються всі діти з проблемами в розвитку. Крім того, наразі в країні діють два окремі закони, що мають на меті сприяти соціалізації осіб з інвалідністю, участі у громадському житті та розвитку інклюзивного освітнього процесу [4; 7].

За даними Резюме Всесвітньої доповіді з моніторингу освіти «Інклюзивність та освіта: для всіх означає для всіх» 2020 року близько 17% країн розробили політику, яка містить всеосяжні положення, що охоплюють усіх учнів. Ця тенденція проявляється, здебільшого, в підзаконних актах, ніж законах: намір охопити всі знедолені групи населення проголошується в 75% національних планів і стратегій в галузі освіти.

Близько 10% країн встановлюють порядок інтеграції осіб з інвалідністю до освіти, 17% вимагають інклюзивного підходу, тоді як інші обирають поєднання навчання в окремих та загальноосвітніх класах. Держави почали приділяти більше уваги інклюзивній освіті: політиці роздільного навчання віддають перевагу 5% країн, тоді як 12% обирають інтеграцію та 38% – інклюзивну освіту [8].

Отже, відповідно до проаналізованого досвіду європейських країн, можемо констатувати, що забезпечення осіб з ООП правом на освіту відбувається шляхом формування приписів та рекомендацій на національному рівні, відповідно до яких формується інклюзивна політика на місцях та впроваджуються різні форми інклюзивної освіти. Серед переваг інклюзивної освіти в аналізованих країнах можна виділити системний підхід до реалізації права на інклюзивну освіту, залучення органів місцевого самоврядування до питання інклюзії в освіті та створення рекомендаційних актів на національному рівні, що слугують орієнтирами для реалізації відповідної політики на місцях.

Разом з тим можна виділити головний недолік, що може бути пов'язаний з низькою активністю батьків дітей з ООП. Так, неодноразово було наголошено на ролі інститутів громадянського суспільства та батьків дітей з ООП як головних стейкхолдерів адвокаційних процесів прийняття нормативно-правових актів, однак перераховані вище позитивні досягнення інклюзивної освіти в аналізованих країнах Європи можуть не запрацювати при низькому попиті з боку батьків. Крім того, не вирішеним залишається питанням забезпечення інклюзивної освіти в населених пунктах з незначною кількістю населення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шведська модель інклюзивної освіти. Інклюзивна освіта. 2020. URL: http://inkluz5.blogspot.com/2017/04/blog-post_66.html.
2. Skollag (2010:800). 2010. Sveriges Riksdag. URL: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800.
3. Girma Berhanu. University of Gothenburg Even in Sweden: Excluding the included: some reflections on the consequences of new policies on educational processes and outcomes, and equity in education. *International journal of Special Education*. Vol. 25 No. 3. 2010. pp. 148–159. URL: https://www.academia.edu/23479745/Even_in_Sweden_Excluding_the_Included_Some_Reflections_on_the_Consequences_of_New_Policies_on_Educational_Processes_and_Outcomes_and_Equity_in_Education.
4. Колупаєва А. А. Досвід реалізації інклюзивної освіти в країнах Європи / Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітні навчальні заклади: монографія. К.: Педагогічна думка, 2007. 458 с.
5. LOI n° 2003-339 du 14 avril 2003 portant ratification de l'ordonnance n° 2000-549 du 15 juin 2000 relative à la partie Législative du code de l'éducation. 2003. République française. Légifrance. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000000238536/>.
6. Давиденко Г. В. Правові основи інтегрованого навчання у французькій республіці. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами. 2015. № 12. С. 26–35. URL: <http://ap.uu.edu.ua/upload/publicationpdf/56355ddfc4c64ddd692436e74b96a906.pdf>.
7. Italy: Special Education Needs Provision within Mainstream Education. European Commission, EURYDICE, EACEA National Policies Platform. 2020. URL: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/special-education-needs-provision-within-mainstream-education-33_en.
8. Инклюзивность и образование: Для всех означает для всех Резюме всемирного доклада по мониторингу образования. 2020. URL: https://www.gcedclearinghouse.org/sites/default/files/resources/200213rus_0.pdf.